

E24 |

Aksjeskandalene i norsk politikk

Oslo, 15. januar 2024

Innsendere:

Jonatan Ree Nolet, Balder Haarklou Jensen, Jørgen Indrøy Strømsnes, Gustav Johan Lindbäck, Ragnhild Vartdal, Pål Solheimsnes, Nora Rydne, Erik Tangen, Hans Jørgen Ro og Eiliv Frich Flydal

Takk til:

Hele redaksjonen i E24, Bjørn Haugan, Magnus Borlaug Eriksen, Anja Ariel Tørnes Brekke, Louise Eberhard-Gran, Hanne Skartveit, Synnøve Åsebø og Sondre Nilsen.

Tittel på prosjektet:

Aksjeskandalene i norsk politikk

Publisert:

Fra 21. juli 2023. Arbeidet fortsetter i 2024.

Sakene er publisert på E24. Mange av sakene er også publisert av VG og Aftenposten, samt Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad og Fædrelandsvennen.

Kontaktperson:

Anders Fjellberg, redaksjonssjef i E24

anders.fjellberg@schibsted.com

Tlf: 993 67 068

Redaksjon:

E24 - Norges største næringslivsavis

Akersgata 55

0180 Oslo

Innledning	3
Listene fra Stortinget.....	3
Regelverket.....	4
Eldre utgaver av registeret.....	4
Aksjonærregisteret.....	5
Ringerunde.....	5
Borten Moe-saken	6
Et tips fra en kollega.....	6
Innsyn i gamle aksjonærlistet.....	6
Konfrontasjon.....	7
Mandag 17. juli.....	7
Tirsdag 18. juli.....	7
Torsdag 20.juli.....	7
Tidligere regjeringer	8
Ektefellene	8
Huitfeldt-saken	9
Erna Solberg & Sindre Finnes	11
30. august.....	11
31. august.....	11
1. september.....	11
4. og 5. september.....	12
6. september.....	12
7. september.....	13
8. september.....	14
11.september - valgdag.....	14
Tiden etter pressekonferansen.....	15
De ødelagte aksjelistene.....	16
Lovbruddene ved SMK.....	16
Etikk	17
Kjøreregler.....	17
Kontakt med de anklagede partene.....	18
Motstand:	18
Snakket usant og skjulte spor.....	18
Feilaktige opplysninger.....	18
Trenering.....	19
Krav om avpublisering.....	19
Mistenkeliggjøring.....	19
Etterspill og konsekvenser:	20
Organisering av arbeidet	21
Vedlegg	22

Innledning

«Er det ikke rart at reglene for å eie aksjer er strengere for sommervikarer i E24 enn for politikerne på Stortinget?».

Det var spørsmålet en sommervikar i E24 stilte i midten av juni 2023. I E24 kan journalister som hovedregel ikke eie aksjer. Sommervikarer kan eie aksjer, men de må melde fra om hvilke aksjer de har. De kan ikke skrive om selskapene de eier aksjer i.

For de folkevalgte på Stortinget er det annerledes. De gjør vedtak som får store konsekvenser for næringslivet, men kan eie og handle aksjer så mye de vil, så lenge de rapporterer om aksjene til et register på Stortinget. Jo, det var litt rart. Og kanskje lå det en sak der?

Et halvt år senere står vi igjen med en av de største politiske skandalene i norsk historie. To statsråder har gått av - den ene av dem er fortsatt under etterforskning for mulig innsidehandel.

Lederen av landets største parti har innrømmet at hun var inhabil i en rekke saker gjennom åtte år da hun var statsminister, fordi ektemannen i hemmelighet drev med storstilt handel på Oslo Børs. Først da Økokrim droppet å etterforske om hun eller ektemannen hadde drevet med økonomisk kriminalitet, valgte hun å fortsette som Høyre-leder og statsministerkandidat. Det ble en av årets store nyhetssaker. Avsløringene fikk også betydelig oppmerksomhet i utenlandske medier.

Det startet i det små med to enkle spørsmål:

- Hvilke politikere har aksjer, og hvilke aksjer eier de?
- Hvilke regler må politikerne på Stortinget og i regjeringen følge, hvis de eier eller handler aksjer?

Mens resten av landet tok sommerferie, begynte vi å undersøke.

Listene fra Stortinget

På Stortingets nettsider kan alle laste ned pdf-dokumentet «Register for stortingsrepresentantene og regjeringsmedlemmenes verv og økonomiske interesser». Der skal politikerne selv melde fra om hvilke aksjer de eier.

Registeret skal sørge for at offentligheten vet hvilke bindinger politikerne har. Da vi åpnet dokumentet, så vi at det ikke var fullt så enkelt.

- Registeret viser bare et øyeblikksbilde fra den siste måneden. Stortinget legger ut et nytt dokument hver måned. Da blir lenken til dokumentet fra forrige måned fjernet.

Du må be om innsyn hvis du vil ha eldre versjoner av registeret. Det var altså ikke enkelt å se hvilke aksjer en politiker har kjøpt og solgt over tid.

- Registeret manglet dato for når aksjer ble kjøpt og solgt, og til hvilken verdi.
- Det var ingen systematikk i hvordan politikerne rapporterte om aksjer. Noen førte opp nøyaktig antall aksjer i hvert selskap, andre at de eide «under én prosent». I ett tilfelle sto det bare at vedkommende eide aksjer på Oslo Børs.

Vårt førsteinntrykk var at registeret (altså pdf-dokumentet) var lite oversiktlig, og viktigst: Det manglet vesentlig informasjon. Vi fant snart ut hvorfor.

Regelverket

I regelverket for registeret, og i veilederen til hvordan aksjer skal rapporteres, fant vi ting vi stusset på:

- Politikere som eide mindre enn én prosent av et selskap, trengte ikke rapportere inn nøyaktig antall aksjer. De trengte bare oppgi at de eide «mindre enn én prosent».

Det kan høres lite ut, men de store, børsnoterte selskapene er verdt milliarder av kroner. I praksis kunne en aksjepost på «mindre enn én prosent» være alt fra noen tusenlapper til flere hundre millioner kroner.

- Det sto også eksplisitt at det ikke var nødvendig å rapportere om aksjer som ble kjøpt og solgt innenfor en kalendermåned. Det som skulle rapporteres, var hvilke aksjer politikerne eide ved utgangen av hver måned.

Politikerne kunne altså drive med kortsiktig aksjehandel uten å måtte rapportere om det. Stortingets administrasjon fortalte oss at hensikten med registeret var å gi «en viss oversikt» over politikernes verv og økonomiske interesser. Vi syntes det var lite tillitvekkende.

Stortingsadministrasjonen forklarte også at de tok stikkprøver for å kontrollere at politikerne hadde oppgitt korrekt informasjon. Det var ingen sanksjoner hvis de rapporterte feil. En mulig konsekvens, skrev administrasjonen, var «negativ presseomtale».

Eldre utgaver av registeret

Vi syntes vi hadde en god sak. Hull i reglene gjorde at registeret ga et mangelfullt bilde av de økonomiske interessene til landets øverste folkevalgte. Men vi hadde bare listen med hvilke aksjer politikerne eide ved utgangen av juni 2023. Vi var nysgjerrige på om de også hadde kjøpt og solgt aksjer over tid. Vi ba Stortinget om innsyn i registeret tilbake til januar 2023. Da fikk vi seks pdf'er, én for hver måned.

Hver pdf-fil var på rundt 100 sider. Å gå gjennom alle manuelt og registrere hvem som hadde aksjer, kom til å ta lang tid. Vi brukte samtaleroboten ChatGPT for å forenkle jobben:

I registeret er politikerne ført opp alfabetisk, og rapporterer om økonomiske interesser i ulike kategorier. Aksjer er en egen kategori med inngangsordet «§9 Aksjer m.v.». Vi limte inn teksten fra registeret i ChatGPT, og ba roboten trekke ut navn og annen info - dersom personen var ført opp med registreringer i kategorien «§9 Aksjer m.v.». Øyeblikk senere var de 100 sidene redusert til få linjer med informasjonen vi trengte.

Aksjonærregisteret

Vi brukte samtidig tjenesten aksjeeiere.no til å finne ut hvilke aksjer politikerne hadde ved utgangen av 2022. Tjenesten har en brukervennlig søkefunksjon som henter informasjon fra aksjonærregisteret hos Skatteetaten. Aksjonærregisteret inneholder informasjon om hvilke aksjer privatpersoner og selskaper eier ved utgangen av hvert år.

På den måten laget vi vårt eget register, som viste politikernes registrerte aksjeporteføljer, med endringer fra utgangen av 2022 og gjennom 2023.

En av dem som eide aksjer, var forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp). Han hadde kjøpt aksjer for rundt 400.000 kroner i våpen- og teknologiselskapet Kongsberg Gruppen i januar 2023, gjennom sitt holdingselskap Skjefstad Vestre. Vi kontaktet Borten Moe tidlig i juli, og spurte om et intervju om investeringene hans. Han svarte at det ikke var mye å si, og at han hadde investert i tre, solide, norske selskaper han hadde tro på: Kongsberg Gruppen, Yara og Sparebank1 i Midt-Norge.

Vi syntes det var interessant at en minister kjøpte aksjer i et delvis statseid våpenselskap, samtidig som det var krig i Europa. Vi tenkte det kunne bli en fin oppfølgersak til saken vi planla om hullene i Stortingets regelverk.

Ringerunde

Ved utgangen av juni 2023, var det ifølge Stortingets register 22 stortingspolitikere og to statsråder som eide aksjer i børsnoterte selskaper. Vi var nysgjerrige på hva de tenkte om å kombinere rollen som politiker med investeringer på Børsen.

Vi begynte å ringe. Flere fortalte at det som sto i registeret ikke var riktig. Noen hadde solgt aksjene for lenge siden, andre hadde kjøpt flere aksjer uten å rapportere om det.

Åtte av de 24 politikerne fortalte oss at informasjonen som sto i registeret var utdatert. Nå hadde vi saken vår: Hullete regelverk og slapp rapportering gjorde det i mange tilfeller umulig å vite hvor mye penger politikerne hadde investert på Børsen.

Det nærmet seg midten av juli, og saken var så godt som klar. Så oppdaget vi noe som endret alt.

Borten Moe-saken

Et tips fra en kollega

Torsdag 13. juli drøftet vi saken med Eiliv Frich Flydal, mangeårig politisk reporter i VG, E24s samarbeidsavis og eier. Flydal har jobbet mye med E24 de siste årene, og er en av dem som tidligere har gjort kritisk journalistikk på politikere og aksjer. Vi tenkte han var en bra person å sparre med.

Da vi nevnte at vi planla en oppfølgersak om at Ola Borten Moe hadde kjøpt aksjer i Kongsberg Gruppen, sperret Flydal øynene opp. Han mente dette potensielt kunne være en større sak. Flydal husket at regjeringen annonserte en stor kontrakt med ammunisjonsprodusenten Nammo på Raufoss i begynnelsen av 2023, og at Kongsberg Gruppen var blant eierne av Nammo.

Vi sjekket, og det stemte. Regjeringen annonserte en milliardkontrakt for kjøp av ammunisjon fra Nammo under en pressekonferanse 13. januar 2023. Kongsberg Gruppen eide 25 prosent av aksjene i Nammo, gjennom det finske våpenselskapet Patria.

Hadde Borten Moe kjøpt aksjer i Kongsberg Gruppen samtidig som regjeringen jobbet med Nammo-kontrakten?

Hvis Borten Moe visste noe om Nammo-avtalen som ikke var offentlig kjent da han kjøpte aksjene, var det potensielt innsidehandel, som er ulovlig.

Innsyn i gamle aksjonærlistene

Vi måtte finne ut når Borten Moe kjøpte aksjene i Kongsberg Gruppen. Ifølge oversikten vi hadde laget, eide han ikke aksjer i Kongsberg Gruppen ved utgangen av 2022, men stod oppført med dem da Stortingets register ble oppdatert 16. januar 2023. Borten Moe hadde altså kjøpt aksjene en gang mellom den 1. og 16. januar. Men når?

Ifølge aksjeloven har alle krav på innsyn i aksjeeierboken i et selskap. Når du ber om aksjeeierboken, får du normalt en liste over de som eier aksjer i selskapet per dags dato. Fredag 14. juli kontaktet vi Kongsberg Gruppen, og argumenterte for at aksjeloven også åpner for innsyn i historiske aksjebøker. Vi ba om utskrifter av aksjebøkene alle dager mellom 1. og 16. januar 2023.

Da vi snakket med selskapet på telefon senere på dagen, forklarte vi at det vi egentlig lurte på var når selskapet Skjefstad Vestre hadde kjøpt aksjer. Kongsberg Gruppen sa at det tok kortere tid for dem å bare fortelle oss det, enn å gi oss innsyn i alle aksjebøkene. Det takket vi ja til.

Skjefstad Vestre, altså Borten Moe, kjøpte 1000 aksjer den 5. januar 2023. Det var åtte dager før regjeringen annonserte milliardkontrakten med Nammo. Nå begynte vi å ane konturene av en avsløring.

Vi sjekket også regjeringens regelverk, «Håndbok for politisk ledelse». Der så vi at statsråder skal vise «stor aktsomhet» i aksjemarkedet. De skal «ikke handle eller eie finansielle instrumenter dersom handelen eller eierskapet kan være egnet til å svekke tilliten til den ansatte selv eller til regjeringen, Statsministerens kontor eller departementene».

Var det «aktsomt» å kjøpe aksjer for 400.000 kroner i Kongsberg Gruppen – et selskap der staten er største eier – og som på grunn av krigen i Ukraina ble tettere knyttet til Norges forsvars- og utenrikspolitikk enn før?

Konfrontasjon

Mandag 17. juli

Vi brukte dagen til å skrive spørsmål til Borten Moe og statsminister Jonas Gahr Støre. Vi ville blant annet vite hva Borten Moe visste om Nammo-kontrakten, om Støre var informert om Borten Moes aksjekjøp, og hvordan de vurderte potensielle interessekonflikter.

Tirsdag 18. juli

Vi sendte spørsmålene til Borten Moe via Kunnskapsdepartementet (KD) og Støre via Statsministerens kontor (SMK) om morgenen, med frist til onsdag klokken 16. Hvis dette var problemstillinger Borten Moe drøftet med Støre eller SMK før han kjøpte aksjene, burde det være enkelt å svare oss. Vi mente tidsfristen på to arbeidsdager var raus.

Både KD og SMK svarte at de trengte mer tid. Støre og Borten Moe var på reise, og det ville derfor ta lengre tid å hente frem faktaene i saken. SMK sa det ikke var mulig å svare før fredag. Vi utvidet fristen til torsdag ettermiddag.

Torsdag 20. juli

Vi våknet til en sms fra kommunikasjonssjefen i KD, sendt rett før midnatt. Han ba oss ta kontakt. Da vi ringte ham på morgenen, sa han at Borten Moe var klar for å avbryte ferien, sette seg på et fly til Oslo og møte oss for et intervju. Klokken 16 møtte vi Borten Moe hos KD. Vi ante ikke hva han kom til å si, men antok at han ville forsøke å forsvare seg. For alt vi visste, var aksjekjøpene klarert av Støre på forhånd.

Der tok vi feil. Vi rakk så vidt å skru på opptakeren, før Borten Moe sa at saken var reell, alvorlig og at det var hevet over enhver tvil at han hadde gjort feil. I løpet av den neste halvtimen fortalte han at han hadde brutt habilitetsregelverket, handlet aksjer i strid med regelverket i politisk håndbok, og at det kom til å bli stilt spørsmål ved både hans egen og

regjeringens integritet. Borten Moe avviste at han hadde innsideinformasjon da han kjøpte aksjene.

Vi brukte frem til midnatt på å skrive ut saken, og publiserte klokken 11 dagen etter, fredag 21. juli. Seks timer senere holdt Borten Moe pressekonferanse. Han trakk seg fra regjeringen, gikk av som nestleder i Senterpartiet og sa han ikke ville stille til gjenvalg i 2025.

Tidligere regjeringer

Søndag 23. juli, to dager etter Borten Moe gikk av, publiserte vi det som opprinnelig skulle være hovedsaken vår: Avsløringene om hull i regelverket i Stortingets register, og politikere som ikke sier fra når de kjøper og selger aksjer.

Den påfølgende uken varslet stortingspresidenten gjennomgang av regelverket for aksjer, statsministeren startet en gjennomgang av aksjereglene i Håndbok for politisk ledelse, og Kontroll- og konstitusjonskomiteen åpnet sak om regjeringens håndtering av habilitet. Vi satt som mål å fortsatt være nyhetsledende i den løpende dekningen. Samtidig utvidet vi undersøkelsene bakover i tid, for å sjekke om statsråder hadde eid, kjøpt eller solgt aksjer i Erna Solbergs regjeringstid.

Vi søkte opp de tidligere statsrådene på aksjeeiere.no, ba om innsyn i Stortingets register tilbake til 2013, og la informasjonen inn i et regneark. Vi ba også om innsyn i tidligere versjoner av Håndbok for politisk ledelse, for å se om det hadde vært endringer i regjeringsmedlemmenes regler for aksjer. Det ga oss to nye saker:

- Tidligere barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne (Frp) eide aksjer i oljeselskapet DNO, samtidig som regjeringen ga letelisenser til selskapet. Hun eide også aksjer som hun glemte å rapportere om til Stortingets register.
- Jonas Gahr Støre fjernet i 2022 en regel i Håndbok for politisk ledelse, om at statsråder måtte melde fra til departementet sitt hvis de eide eller handlet aksjer for mer enn 20.000 kroner.

I midten av august diskuterte vi hvordan vi skulle fortsette å undersøke aksjer og habilitetsproblematikk. En mulighet var å se på kommune- og fylkestingspolitikere, men vi landet på å holde oss til rikspolitikken. Der var det et spor vi såvidt hadde begynt å nøste i: Statsrådenes ektefeller.

Ektefellene

Ektefeller har gjerne felles økonomi, og allerede i juli diskuterte vi om statsrådene hadde ektefeller som eide aksjer. I Håndbok for politisk ledelse sto det at også statsrådenes ektefeller skulle «utvise en betydelig grad av aktsomhet» i aksjemarkedet.

Erna Solbergs ektemann Sindre Finnes var en av dem vi søkte opp tidlig. Vi så at han hadde eid aksjer i børsnoterte selskaper da kona var statsminister, men gjorde ikke noe mer enn å notere oss det. Først ville vi undersøke ektefellene til statsrådene som satt i dagens regjering.

Vi fant navnene deres gjennom google-søk, medieklipp og sosiale medier. Så søkte vi etter dem i aksjonærregisteret gjennom aksjeiere.no. Vi brukte tre spørsmål for avgjøre om en ektefelle var interessant å se nærmere på:

- Eide de aksjer som enkelt kunne kjøpes og selges, altså i børsnoterte selskaper?
- Hadde de investert betydelige summer, og endret porteføljen seg fra år til år?
- Eide de aksjer i selskaper som lå tett på statsrådets ansvarsområde?

Tre av ektefellene hadde eid aksjer i børsnoterte selskaper i inneværende regjeringsperiode. To av dem hadde bare investert små summer. Utenriksminister Anniken Huitfeldts ektemann Ola Flem skilte seg ut.

Gjennom et holdingselskap eide han aksjer for rundt 730.000 kroner i børsnoterte selskaper ved utgangen av 2021. Da var kona statsråd. Flems selskap sto ikke oppført med aksjene ved utgangen av 2022. I regnskapet for Flems selskap, som vi lastet ned fra Brønnøysundregistrene, så vi at selskapet hadde finansinntekter på rundt én million kroner i 2022. Det kunne for eksempel være fortjeneste på salg av aksjer.

Huitfeldt-saken

Ifølge aksjonærregisteret hadde Flem eid aksjer i Solstad Offshore, XXL, Aker Biomarine, telekomselskapet Link Mobility Group og seismikkselskapet Magseis Fairfield. Vi gjorde noen åpne søk, men fant ikke umiddelbart kontaktpunkter mellom selskapene og Utenriksdepartementet (UD), eller at de var direkte påvirket av vedtak i Støre-regjeringen.

Vi sendte en e-post med til Huitfeldt og spurte hvordan hun og ektemannen hadde forholdt seg til kravet om aktsomhet, om hun hadde informert SMK eller UD om ektemannens investeringer, og om hvilke aksjer ektemannens selskap hadde tjent på i 2021 og 2022.

Tre dager senere, torsdag 17. august, fikk vi svar fra Huitfeldt. Hun skrev at hun var godt kjent med taushetsplikten, at hun hadde gått gjennom de relevante avsnittene i Håndbok for politisk ledelse med ektemannen, og gjort ham kjent med hva det innebar for ham å vise «betydelig grad av aktsomhet». Huitfeldt skrev at hun ikke var informert om hvilke disposisjoner ektemannens firma gjorde, og at hun to uker tidligere hadde bedt UD gjøre en «vurdering av aktiviteten» i ektemannens firma.

Ut fra det vi kunne se eide ikke lenger Flem børsnoterte aksjer, og Huitfeldts håndtering virket ryddig. Vi syntes det likevel var interessant at UD skulle vurdere aktiviteten i ektemannens firma. Var dette noe Huitfeldt hadde satt i gang på grunn av Borten Moe-saken, eller var det noe hun ba UD gjøre jevnlig?

Vi forsto at alle saker som inneholdt «minister» og «aksjer» ville bli slått stort opp, også i andre medier. Vi vurderte at vi ikke kunne publisere før vi visste mer om bakgrunnen for UD's gjennomgang. Vi stilte oppfølgingsspørsmål med en gang. UD svarte at Huitfeldt drev valgkamp, og ikke rakk å svare oss før helgen.

Mandagen etter, den 21. august, åpnet Økokrim etterforskning mot Borten Moe. Det ble den store saken for oss i begynnelsen av uken. Samtidig gikk sommervikarene etter hvert tilbake til studier, og andre i teamet tok for første gang noen fridager etter intense uker på jobb. Samtidig fulgte vi opp aksjer-saker vi allerede hadde publisert, og bidro til dekingen av lokalvalget. Det var taust fra Huitfeldt. Å purre på henne forsvant nedover på prioriteringslisten, og havnet i glemmeboka.

Onsdag 30. august forsto vi hvorfor hun ikke hadde svart på oppfølgingsspørsmålene våre. Det handlet ikke om en travel valgkamp. Først i VG, og så under en pressekonferanse, fortalte Huitfeldt at hun, etter Borten Moe-saken, hadde spurt ektemannen om aksjene hans.

Han var mer aktiv på børsen enn hun var klar over. Da Huitfeldt ga oss et knapt svar i midten av august, hadde hun allerede fått en foreløpig oversikt over ektemannens transaksjoner. Han hadde gjort over 100 aksjehandler, blant annet i Kongsberg Gruppen. UD hadde også gitt Huitfeldt råd om at ektemannen frøs alle investeringer inntil videre.

Huitfeldt nevnte ingenting av dette da hun svarte oss 17. august. Samme dag viste hun oversikten over transaksjoner til rettsavdelingen i UD. I løpet av de neste ukene solgte Huitfeldts ektemann alle aksjene etter råd fra UD, og Lovavdelingen i Justisdepartementet slo fast at Huitfeldt ikke hadde oppfylt sin plikt til å skaffe seg informasjon om ektemannens økonomiske aktivitet. Det var ifølge Lovadelingen grunn til å tro at Huitfeldt hadde vært inhabil i flere saker.

Vi ble tatt på senga. I stedet for å svare oss, hadde Huitfeldt selv kontaktet VG, gitt et langt intervju og innkalt til pressekonferanse. Det samme minuttet VG publiserte, sendte UD oss et to setninger langt svar på spørsmålene vi stilte Huitfeldt to uker tidligere.

Det var en dårlig dag på jobben.

Samtidig ble én ting tydelig: Ektefeller som handlet aksjer var et kjempeproblem, med mindre statsråden hadde full oversikt over transaksjonene, og gjorde habilitetsvurderinger fortløpende. Vi ville ikke gå glipp av flere saker. Noen timer etter Huitfeldts pressekonferanse ble vi enige om å se nærmere på Sindre Finnes med en gang.

Erna Solberg & Sindre Finnes

30. august

Vi søkte opp Finnes på nytt i aksjonærregisteret gjennom aksjeeiere.no, og la inn beholdningen hans år for år i et regneark. Vi så med en gang at han hadde eid, kjøpt og solgt aksjer mens Erna Solberg var statsminister.

Vi fant at han hadde handlet aksjer i rundt 20 børsnoterte selskaper mellom 2014 og 2021. Både antall aksjer og antall selskaper varierte år for år. Han hadde blant annet kjøpt seg gradvis opp med flere hundre tusen kroner i delvis statseide Hydro.

Om kvelden sendte vi en e-post til Erna Solberg og spurte om hvordan hun hadde håndtert kravet om aktsomhet i Håndbok for politisk ledelse, om hun var informert om Finnes' aksjehandel og om det hadde vært spørsmål ved hennes habilitet på grunn av ektemannens aksjer. Solberg fikk frist til klokken 12 dagen etter.

31. august

Om morgenen, mens vi ventet på svar fra Solberg, ringte vi Finnes. Vi forklarte at vi hadde noen spørsmål om aksjene hans, og at vi ville sende ham oversikten vi hadde laget basert på informasjonen i aksjonærregisteret. Vi spurte om han hadde informert Solberg om aksjehandlene, hvordan han forholdt seg til kravet om aktsomhet og om Solberg noen gang måtte melde seg inhabil på grunn av aksjene hans. Han sa han skulle svare innen klokken 16.

I løpet av ettermiddagen fikk vi svar fra både Finnes og Solbergs kommunikasjonssjef, Cato Husabø Fossen. Ifølge Fossen var Solberg godt kjent med at ektemannen eide aksjer. Finnes hadde informert SMK om hvilke aksjer han eide, og Solberg hadde ikke meldt seg inhabil som statsminister på grunn av aksjene.

Vi sendte også et oppfølgingsspørsmål, for å få klarhet: «Ble Erna løpende oppdatert hver gang Finnes kjøpte eller solgte aksjer?». Vi fikk ikke svar.

Finnes forklarte oss at han reduserte aktiviteten i aksjemarkedet «betydelig» da Solberg var statsminister. Han hadde gjort få handler sammenlignet med tiden før og etter, og forsøkte å gjøre det i tråd med Håndbok for politisk ledelse. Vi publiserte saken samme kveld.

1. september

Anniken Huitfeldt var i trøbbel fordi hun ikke hadde skaffet seg oversikt over ektemannens aksjehandler. I vurderingen Lovavdelingen hadde gjort av Huitfeldt-saken slo de fast at verdien på aksjer var viktig i en habilitetsvurdering.

Det var vanskelig for oss å forstå hvordan Solberg kunne vurdere habilitet, med mindre hun visste hvilke aksjer Finnes til enhver tid eide, kjøpte og solgte. Vi spurte derfor på nytt om

hun var løpende orientert om ektemannens handler. Vi mente det var et enkelt spørsmål. Hvis hun visste om alle handlene, kunne hun bare svare «ja».

I stedet sendte Solberg oss en uttalelse der hun fortsatt ikke svarte på spørsmålet. Hun gjentok at både hun og SMK visste hvilke selskaper Finnes' eide aksjer i, og at de hadde gjort habilitetsvurderinger basert på det. Vi ba da SMK om innsyn i alle dokumenter som handlet om Solbergs habilitet og Finnes' aksjer. Vi tok også kontakt med Finnes på nytt og ba om en komplett liste med hans handler i aksjer og verdipapirer i Solbergs tid som statsminister.

4. og 5. september

Mandag 4. september var Huitfeldt og ektemannens aksjehandel den store saken i riksmidlene. I E24 tok vi en sjanse: Vi syntes det var flere ubesvarte spørsmål i saken om Solberg og Finnes, enn i saken om Huitfeldt og Flem. Vi valgte derfor å prioritere Solberg/Finnes-saken.

Vi sendte på nytt spørsmål til Solberg om hun var informert hver gang Finnes kjøpte eller solgte aksjer. Vi purret også på Finnes, som vi hadde bedt lage en liste med transaksjoner. Vi fikk ikke svar fra noen av dem.

Vi gikk gjennom gamle nyhetssaker og børsmeldinger, for å se om Solberg eller hennes regjering hadde noe å gjøre med selskapene Finnes investerte i. Hydro så interessant ut. Solberg var til stede på Karmøy da selskapet annonserte en stor investering i grønn aluminiumsproduksjon i 2016, med 1,6 milliarder kroner i støtte fra statlige Enova.

Vi snakket med to jusprofessorer om hvorvidt Hydro-aksjene kunne være en habilitetsutfordring for Solberg, men fikk ikke klare svar.

Vi syntes det var rart hvis det var helt uproblematisk at ektemannen til statsministeren stadig kjøpte flere aksjer i Hydro. I alle fall dersom statsministeren selv ikke hadde full oversikt over hvor mange aksjer ektemannen til enhver tid eide. Uten flere svar fra Solberg eller tydeligere eksempler på habilitetsproblematikk, sto vi likevel litt fast.

6. september

Formiddagen onsdag 6. september begynte vi å gå tom for ideer til hvordan vi kunne komme videre. I et utslag av frustrasjon, googlet vi «Sindre Finnes aksjer». Det kom opp en fem dager gammel sak i Finansavisen, som vi ikke hadde sett. Tittelen var «Har handlet aksjer for 10 mill. på to år». Den handlet om at Finnes hadde gitt «full gass» i aksjemarkedet etter at Solberg gikk av som statsminister.

Saken var basert på data fra aksjeforumet Tekinvestor, som leverer en liste med de 50 største handlene i et selskap på Børsen hver dag. I materialet til Finansavisen var det 62 handler. Da vi scrollet nedover listen med handler, så vi at den inkluderte 22 transaksjoner Finnes gjorde i

løpet av de fire siste månedene Solberg var statsminister.

Listen viste at Finnes, som hadde sagt til oss at han gjorde få handler da kona var regjeringssjef, hadde kjøpt og solgt aksjer med få dagers mellomrom. Han hadde altså drevet med kortsiktig aksjehandel. Noen ganger handlet han aksjer flere ganger om dagen. Listen inneholdt også åtte selskaper Finnes aldri hadde vært oppført med i aksjonærregisteret. Finansavisen hadde ikke problematisert dette. Det var en kjempenyhet ingen hadde oppdaget.

Rundt halv elleve på formiddagen sendte vi listen med de 22 handlene til både Finnes og Solberg, og spurte om Solberg hadde vært klar over handlene. Vi spurte også Finnes om han hadde gjort flere handler enn listen viste, og ba ham sjekke den for eventuelle feil.

På kvelden snakket vi med Finnes på telefon. Han bekreftet at listen i hovedsak var korrekt, og kom med noen små justeringer. Da vi spurte Finnes om handlemønsteret i listen var representativt også for resten av perioden Solberg var statsminister svarte han: «Ingen kommentar».

Vi fikk en uttalelse fra Solbergs pressesjef, om at Solberg hele tiden visste nok om hvilke «selskaper og bransjer» ektemannen investerte i, til å kunne vurdere sin egen habilitet. Hun kommenterte ikke de 22 transaksjonene, og svarte fortsatt ikke på om hun visste om hver gang ektemannen handlet aksjer. Vi publiserte saken samme kveld.

7. september

Vi startet dagen med å spørre Solberg enda en gang om hun «fikk vite om hver eneste gang Finnes kjøpte og solgte aksjer» da hun var statsminister. Vi fikk ikke svar. Vi ba også om en avklaring fra Finnes om han hadde tenkt til å gi oss en komplett liste over aksjetransaksjoner. Heller ikke Finnes svarte.

På ettermiddagen fikk vi svar på innsynsbegjæringen vi sendte SMK en uke tidligere. Det var to dokumenter. Det ene var et dokument fra 2014 der Finnes informerte SMK om syv selskaper han hadde kvittet seg med aksjer i, fordi NRK viste «urovekkende interesser for mitt eierskap til aksjer».

Det andre dokumentet var et notat fra SMK som ble sendt til Finnes like før Solberg tiltrådte som statsminister i 2013. I notatet gikk det frem at Finnes den gangen informerte SMK om at han handlet aksjer et par ganger i måneden, og drev med kortsiktige investeringer. SMK advarte ham mot det, fordi det ville gjøre det vanskelig for Solberg å holde seg oppdatert om hvilke aksjer ektemannen til enhver tid eide. Det igjen kunne gjøre det vanskelig for Solberg å ha «oversikt over porteføljens betydning for hennes habilitet».

Notatet fra SMK viste oss at spørsmålet vi hadde stilt Solberg fra dag én – om hun var løpende informert om alle kjøp og salg – var relevant. Om kvelden skrev vi til Solberg at

dersom ikke hun ga oss et ordentlig svar innen klokken 12 dagen etter, la vi til grunn at hun nektet å svare på spørsmålet.

Vi viste også til saken om de 22 transaksjonene sommeren og høsten 2021 og ba Solberg redegjøre for når Finnes gjenopptok kortsiktig aksjehandel. Samtidig ba vi Solberg for første gang om å legge frem en liste over alle Finnes' handler.

8. september

På ettermiddagen sendte kommunikasjonssjefen i Høyre en uttalelse fra Solberg. Hun skulle be ektemannen lage en oversikt over aksjehandelen og offentliggjøre den. Solberg svarte også indirekte at hun ikke var informert om alle handler ektemannen gjorde. Det var «ikke nødvendig for meg å vite om mindre kjøp eller salg i selskaper som både embetsverket på Statsministerens kontor og jeg allerede var klar over at Sindre hadde aksjer i», skrev hun.

Basert på aksjonærregisteret, Tekinvestor-listen og dokumentet vi fikk fra SMK, satt vi med en liste på 43 børsnoterte selskaper vi så at Finnes hadde eid aksjer i. Vi sendte listen til Solberg og SMK, og ba de bekrefte at samtlige selskaper var kjent for dem. Vi fikk aldri svar på henvendelsene.

Det øverste på prioriteringslisten vår denne fredagen, var å få ut mer av Finnes' historikk i aksjemarkedet. Tekinvestor sa at de ikke hadde eldre data enn juni 2021, og det fantes heller ikke i dataene E24 kjøper i forbindelse med dekningen vår av Oslo Børs.

Stortinget vedtok i 2014 at det skal opprettes et digitalt aksjonærregister, men det har så langt ikke skjedd. Vi sendte en innsynsbegjæring til Verdipapirsentralen der vi ba om alle Finnes' transaksjoner i perioden vi var interessert i, men regnet ikke med at de uten videre var enig i at aksjeloven ga oss rett til opplysningene (vi fikk senere avslag i to runder).

Vi snakket med både børs-reportere i E24, innsynseksperter og flere leverandører av aksjonærdata. De sa omtrent det samme: Det finnes ingen enkel måte for oss å få tak i komplett handelshistorikk for en enkeltperson, med mindre vi har tilgang på personens aksjekonto. Samtidig visste vi hvilken informasjon vi ville ha (Finnes' transaksjoner), og hvem som hadde den (selskapene Finnes hadde eid aksjer i). Vi bestemte oss for å prøve det eldste trikset i boka: Ringe og spørre.

Vi la vekk alle andre oppgaver, og satt hele teamet til å ringe finansdirektør, sjef for investorrelasjoner eller toppsjef i de 43 selskapene på listen vår. Før vi ringte ble vi enige om at vi skulle vise til Aksjeloven §4-6, som vi mener slår fast en ubetinget innsynsrett i aksjeeierregisteret, og at lovteksten ikke begrenser tidsperioden vi kan be om innsyn i.

11. september - valgdag

Metoden fungerte omtrent som forventet: Det store flertallet av selskapene ville ikke gi oss Finnes' transaksjoner tilbake i tid. Men noen få gjorde det. Det første selskapet vi fikk

transaksjoner fra, var industriselskapet Nekkar. Ettermiddagen mandag 11. september sendte de oss en liste som viste at Finnes gjorde 72 handler med aksjen mellom mai 2020 og september 2021. I perioder kjøpte og solgte han aksjen flere ganger om dagen.

Vi fikk hakeslepp. Finnes hadde drevet med daytrading samtidig som kona var statsminister. Like etter klokken tre forsøkte vi å ringe Finnes, uten å få svar. Vi sendte ham også en melding om hva saken gjaldt og ba ham kontakte oss.

Vi ringte også Solbergs kommunikasjonssjef Fossen. Han svarte ikke på spørsmål, men anklaget E24 for å drive med «valgpåvirkning» hvis vi publiserte saken samme dag, og sa at det ville få «etterspill». Vi løftet diskusjonen til redaktørene i E24. Konklusjonen vår var at presseetikken gjaldt som normalt uavhengig av om det var valg dag eller ikke, og at vi skulle publisere så snart saken var klar.

Like før klokken 18 hadde vi fortsatt ikke fått tak i Finnes. Vi vurderte at opplysningene om at han hadde kjøpt og solgt aksjer samme dag, og i strid med advarselen fra SMK, utløste rett til samtidig imøtegåelse. Vi landet på at den korteste tidsfristen vi kunne forsvare å gi til Finnes var klokken 09 dagen etter.

I løpet av natten fikk vi en uttalelse fra Solbergs pressesjef. Han skrev at Solberg uansett måtte ha vurdert sin habilitet overfor Nekkar, hvis det dukket opp en sak i regjeringen om selskapet, fordi Solbergs søster satt i styret. Han skrev ingenting om hvorvidt Solberg hadde vært kjent med ektemannens 72 handler med Nekkar-aksjen. Vi hørte ingenting fra Finnes, og publiserte saken på formiddagen 12. september.

Tre dager senere sto Erna Solberg på en talerstol og kjempet mot tårene, mens hun fortalte hele Norge at ektemannen hadde handlet aksjer over 3000 ganger da hun var statsminister.

Solberg sa at aksjehandelen gjorde at hun hadde vært inhabil i saker hun behandlet som statsminister, men det eneste eksempelet hun ga var saker som angikk Hydro. Hun sa ingenting om hvor mange, eller i hvilke andre saker hun hadde vært inhabil.

Tiden etter pressekonferansen

Samtidig som Solberg sto på talerstolen, delte Høyre en liste over Finnes' aksjehandler i Solbergs regjeringstid. Den inneholdt dato for transaksjonen, selskap og antall aksjer.

Vi mente omfanget av Solbergs eventuelle inhabilitet hadde offentlig interesse, og syntes Solberg selv i liten grad bidro til å kaste lys over det. De neste ukene gikk vi systematisk gjennom de mer enn 3600 handlende i listen. Vi sorterte handlende i databaseverktøyet Exploratory. Dette bygger på programmeringsspråket R, men er lett å lære og krever lite kodekompetanse.

Vi undersøkte om regjeringen hadde behandlet saker som kunne påvirke enkeltelskaper, i samme tidsrom Finnes eide eller handlet aksjer i selskapene. Vi så også etter medieutspill eller andre uttalelser fra Solberg om selskapene på ektemannens aksjeliste. I undersøkelsene brukte vi google-søk, Newswebs arkiv for børsmeldinger, og søk i selskapers og regjeringens kontoer i sosiale medier. Vi publiserte løpende når vi fant noe vi mente hadde offentlig interesse.

Underveis i arbeidet fant vi, i likhet med flere andre medier, det som så ut til å være flere feil i listen. Blant annet kunne det se ut som han hadde kjøpt flere aksjer enn han hadde solgt, som tydet på at kjøp eller salg var ført flere ganger. Listen inneholdt heller ikke klokkeslett eller beløp for transaksjonene. Det gjorde det vanskelig å fastslå hvor mye Finnes hadde investert i hvert enkelt selskap til enhver tid. I slutten av september gikk Finnes med på å utlevere en mer detaljert liste til Kontroll- og konstitusjonskomiteen.

De ødelagte aksjelistene

6. oktober sendte Finnes den nye aksjelisten til Kontrollkomiteen. Den ble lagt ut på Stortingets nettsider. Det var et PDF-dokument på 224 sider. Handlene var ikke sortert kronologisk, men etter navn på verdipapir. Det var ikke mulig å sortere eller kopiere informasjonen, eller søke i dokumentet. En kronologisk og søkbar oversikt var nødvendig for å bruke listen til å undersøke Solbergs habilitet som statsminister.

Vanlige verktøy for tekstgjenkjenning (OCR) i bilder ga dårlige resultater. Ved å spørre kolleger, fant vi frem til verktøyet Nanonets, laget for å hente ut tabelldata fra PDF-er. Vi scannet og hentet ut informasjonen i bildene til et nytt regneark.

Verktøyet hjalp oss langt på vei, men ga en del gjentakende feil, som at tallet 1 ofte ble til tegnet |. Vi laget et script i programmeringsspråket Python, som fant og rettet de gjentakende feilene vi hadde oppdaget. Etter noen timers arbeid hadde vi et søkbart regneark med alle handlene til Finnes. I PDF-en fra Finnes' advokat var det totale handelsbeløpet i hvert selskap summert. Vi kontrollerte tallene i vårt eget regneark, mot det originale dokumentet.

Vi publiserte den søkbare listen i en artikkel og ba leserne om tips. Regnearket hadde et eget ark for rettelogg. Fire tilbakemeldinger fra lesere førte til mindre endringer. Disse ble listet opp, datert og forklart i loggen. Det var synlig for oss at lesere var inne og så på listene, men ikke identiteten deres. På det meste var over 50 personer inne samtidig. Vi fikk vite at også kontrollkomitémedlemmer brukte vårt regneark.

Lovbruddene ved SMK

I løpet av høsten fikk både E24 og andre medier innsyn i flere dokumenter fra SMK som handlet om Finnes' aksjer, blant annet e-poster mellom Finnes og ansatte ved SMK. Vi fikk dokumentene etter å ha sendt innsynsbegjæringer der vi f.eks ba om all korrespondanse om aksjer mellom Finnes og SMK.

SMKs offentlige postjournal på e-innsyn.no skal vise korrespondanse ut og inn av SMK. Men når vi søkte etter e-postene mellom Finnes og SMK, fant vi dem ikke i journalen. De så ikke ut til å være journalført.

Konsekvensen var at det helt fra Solberg ble statsminister i 2013 var umulig for offentligheten å se i journalen at det fantes flere brev mellom Finnes og SMK om aksjer, blant annet notatet der SMK advarte Finnes mot kortsiktig handel.

Vi kontaktet flere eksperter på arkivering og journalføring og delte dokumentene med dem. De ga et unisont «nei» på spørsmål om den manglende journalføringen var i tråd med loven.

Da vi konfronterte SMK med funnene våre, erkjente SMK at de hadde gjort feil. Flere dokumenter skulle vært journalført, men ble i stedet klassifisert som «organinterne» og lagt i et papirarkiv. To toppbyråkrater, nåværende regjeringsråd og tidligere ekspedisjonssjef med ansvar for arkiv, journalføring og innsyn, erkjente overfor E24 at de selv hadde håndtert dokumenter feil og unnlatt å journalføre dem. E24 avdekket også at SMK mottok en innsynsbegjæring i Finnes-dokumentene som ikke var tatt til behandling. Det ble heller etterlatt et inntrykk av at man ikke hadde dokumenter om Finnes' aksjer. Igjen erkjente SMK feil.

I slutten av november publiserte vi saken om hvordan toppbyråkratene ved SMK hadde holdt dokumenter skjult for offentligheten. I artikkelen slo vi fast at ansatte ved SMK brøt loven i flere konkrete tilfeller. Det er sjelden vi konstaterer skyld på denne måten uten at det har vært en rettslig behandling, men basert på byråkratenes egne erkjennelser, uttalelsene fra fageksperter og en naturlig leseforståelse av den aktuelle lovteksten, mente vi det var riktig å gjøre i dette tilfellet.

Avsløringen av manglende journalføring ved SMK ble tatt inn i Kontroll- og konstitusjonskomiteen pågående sak om habilitet. I svar til komiteen erkjente statsminister Jonas Gahr Støre at det var begått feil.

Etikk

E24s og andre mediers dekning av sakskomplekset, har utvilsomt vært en personlig belastning for dem vi har omtalt. Kritisk journalistikk kan oppleves som tøft også for medievanne politikere med eget kommunikasjonsapparat, særlig når mediene «jakter i flokk».

Kjøreregler

Vi var bevisste på dette allerede i arbeidet med saken om Ola Borten Moes aksjer i Kongsberg Gruppen. I løpet av sommeren utviklet vi et sett med kjøreregler:

- Vi skulle skrive nøkternt, la faktaene tale for seg, og være forsiktige med bruk av adjektiver og fargelegging.
- Vi skulle være forsiktige med å la eksperter og tredjeparter få komme med karakteristikker og meninger om politikerne/ektefellene vi omtalte.
- Vi skulle prioritere å finne nye, substansielle omdreininger, heller enn å lage saker der noen «reagerte» på funnene våre.

Vi valgte å legge listen høyt for når vi mente en sak var vesentlig nok, og tilstrekkelig opplyst til at vi kunne publisere. Både lesere og dem vi har omtalt, eller apparatet rundt dem, har i etterkant gitt oss tilbakemeldinger om at de har opplevd E24s dekning som balansert og etterrettelig.

Kontakt med de anklagede partene

Når vi skriver kritisk om noen, og særlig når det skjer over tid, er det viktig å vite hvordan de vi skriver om har det, og hvordan de opplever dekningen og medietrykket. I denne saken gjaldt det særlig Ola Flem og Sindre Finnes, som begge har lite medieerfaring sammenlignet med profesjonelle politikere. Underveis i dekningen sørget vi for, enten direkte eller via tredjepart, å stille spørsmål til Flem og Finnes om hvordan det gikk med dem.

Etter saken om Kongsberg-aksjene var vi også i kontakt med kommunikasjonsenheten i Kunnskapsdepartementet og spurte hvordan det gikk med Borten Moe. Senere, da Økokrim åpnet etterforskning av Borten Moe, tok vi kontakt med ham direkte og spurte hvordan han opplevde dekningen, og hva han eventuelt opplevde som særlig belastende.

Motstand:

Snakket usant og skjulte spor

Da vi stilte spørsmål til Sindre Finnes om om aksjene hans første gang, sa han at han hadde gjort relativt få aksjehandler i perioden da Erna Solberg var statsminister. Det var ikke sant. Finnes gjorde nær 3300 transaksjoner mens Solberg var statsminister, og handlet gjerne aksjer flere ganger om dagen. At Finnes snakket usant til oss, gjorde at det tok unødvendig lang tid fra vi begynte å stille spørsmål, til omfanget av aksjehandelen ble kjent for offentligheten.

Finnes forsøkte også å skjule aktiviteten i aksjemarkedet for omverdenen, ifølge Solberg. Han solgte aksjer før slutten av hvert år, slik at porteføljen hans i det offentlige aksjonærregisteret var relativt lik fra år til år.

Feilaktige opplysninger

Solberg ga oss opplysninger som senere viste seg å ikke være korrekte. Det skjedde flere ganger. Hun sa at Finnes begrenset aktiviteten i aksjemarkedet etter at hun ble statsminister,

at både hun og Statsministerens kontor visste hvilke selskaper Finnes eide aksjer i, og at hun til enhver tid visste nok om ektemannens aksjer til å kunne vurdere sin egen habilitet. Det var feil.

Solberg forklarte i ettertid at Finnes ikke har snakket sant til henne, og at hun ikke var klar over omfanget av ektemannens aksjehandler. Under kontrollhøringen på Stortinget i november sa Solberg at hun burde spurt og gravd mer om ektemannens aksjer da hun var statsminister.

Trenering

Første gang vi kontaktet Solberg om saken, stilte vi et enkelt men viktig spørsmål: Ble du informert hver gang Finnes kjøpte eller solgte aksjer? Hun svarte ikke på spørsmålet. Gjennom den neste uken stilte vi Solberg spørsmålet på nytt syv ganger, før vi fikk et skikkelig svar. Solberg svarte da at det ikke var nødvendig at hun visste om «mindre kjøp og salg» i selskaper hun allerede var klar over at han eide aksjer i.

Vi sendte da over en liste med de 43 selskapene vi visste at Finnes eide aksjer i samtidig som Solberg var statsminister, og ba om bekreftelse på at Solberg var kjent med ektemannens eierskap i samtlige selskap. Denne henvendelsen fikk vi aldri svar på.

Krav om avpublisering

I oktober 2023 sendte Finnes en korrigert liste over handler med aksjer og verdipapirer til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité. Vi gjorde listen søkbar og publiserte den. Vår vurdering var at informasjonen var av offentlig interesse. Full og reell åpenhet om Finnes' transaksjoner var nødvendig for at offentligheten kunne gjøre seg opp en mening om Solbergs håndtering av habilitet i sin tid som statsminister. Vi mente det veide tyngre enn hensynet til Finnes rett til privatliv i dette tilfellet.

Finnes' advokat, Thomas Skjelbred i Elden, kontaktet E24 og ba om at vi avpubliserte den søkbare listen. Skjelbred mente listen inneholdt personopplysninger, og at publiseringen kunne «skape et misbrukspotensial». Advokaten viste også til Vær Varsom Plakatens punkt 4.3, om respekt for menneskers privatliv. Vi sto ved vår vurdering, og informerte Skjelbred om at vi ikke kom til å avpublisere listen. Skjelbred har ikke gått videre med saken overfor oss eller PFU.

Mistenkeliggjøring

Etter Solbergs pressekonferanse ble E24 anklaget for å ha holdt tilbake informasjon for å beskytte Høyre i valgkampinnspurten. Anklagen var usann, og en typisk konspirasjonsteori om hvordan mediene favoriserer et politisk parti.

LO-leder Peggy Hessen Følsvik og Raymond Johansen (Ap), tidligere byrådsleder i Oslo, var blant dem som spredte konspirasjonsteorien. Følsvik gjorde det i NRK Dagsnytt, mens

Johansen skrev et innlegg på Facebook som han senere slettet og beklaget. Også Miljøpartiets Eivind Trædal antydte på Twitter/X at E24 hadde holdt tilbake informasjon. Trædal satte det i forbindelse med at E24s samfunnsredaktør tidligere var politiker og statsråd for Høyre.

E24 hadde drevet frem saken, publisert løpende og kommet med flere avsløringer om Finnes' aksjehandel, også før valgdagen. Anklagene mot E24 var grunnløse. Samfunnsstopper og erfarne politikere som forsøker å undergrave pressens troverdighet ved å spre konspirasjonsteorier, kan skade tilliten til mediene. Vårt svar på anklagene var åpenhet om hvordan vi hadde jobbet.

Lørdag 16. september, dagen etter Solbergs pressekonferanse, stilte E24s gravesjef på Helgemorgen hos NRK. Samme dag var E24s sjefredaktør i NRK Kveldsnytt, og E24 og VGs redaktører skrev et leserinnlegg der de tok til motmæle mot LO-leder Følsvik. I dagene som fulgte var en av E24s reportere gjest i Politisk kvarter og E24s gravesjef deltok i Debatten på NRK.

Vi publiserte også en tidslinje over vår kommunikasjon med Høyre. Vårt klare inntrykk er at åpenheten om hvordan vi jobbet, styrket troverdigheten vår hos leserne og i offentligheten. Andre medier brukte også vår tidslinje som utgangspunkt for kritisk journalistikk om Høyres håndtering av saken. LO-leder Følsvik presiserte i etterkant at det hun egentlig mente var at Solberg, Høyre og Finnes burde vist åpenhet tidligere.

Etterspill og konsekvenser:

Aksjeskandalene i norsk politikk ble blant de største nyhetssakene i Norge i 2023. To statsråder gikk av, og Sindre Finnes' aksjehandler under Erna Solbergs regjeringperiode omtales som en av de største politiske skandalene i norsk historie. Etterspillet pågår fortsatt. Under følger en liste med noen av konsekvensene av E24s avsløringer:

- Ola Borten Moe innrømmet brudd på habilitetsregelverket, og reglene for aksjer i Håndbok for politisk ledelse. Han gikk av som forsknings- og høyere utdanningsminister, trakk seg som nestleder i Senterpartiet og varslet at han ikke tar gjenvalg til Stortinget i 2025. Økokrim åpnet etterforskning av Borten Moe for mulig innsidehandel. Per januar 2024 pågår etterforskningen fortsatt.
- Anniken Huitfeldt innrømmet at hun brøt habilitetsregelverket ved å ikke skaffe seg oversikt over ektemannens økonomiske interesser. Hun gikk senere av som utenriksminister, mot sin vilje. Aksjesaken var en av årsakene til at Huitfeldt ikke fikk fortsette, ifølge statsminister Jonas Gahr Støre.
- Erna Solberg innrømmet at hun brøt habilitetsreglene da hun var statsminister, som en konsekvens av ektemannens aksjehandel. Etter at omfanget av Finnes' aksjehandel ble kjent, var det i to måneder uklart om Solberg kom til å trekke seg. Da Økokrim

ikke fant grunnlag for å etterforske Solberg og Finnes for mulig innsidehandel, valgte Solberg å fortsette som Høyre-leder og statsministerkandidat.

- Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget åpnet kontrollsak om hvordan regjeringsapparatet har håndtert reglene om habilitet. Borten Moe, Huitfeldt og Solberg ble innkalt til høringen på grunn av aksjesakene. Innstillingen fra Kontrollkomiteen er ventet i februar.
- Statsminister Jonas Gahr Støre strammet inn aksjereglene i Håndbok for politisk ledelse. En politiker som går inn i regjeringen må nå selge eller fryse aksjebeholdningen, eventuelt la en profesjonell og uavhengig part forvalte aksjene. Stortinget vedtok at statssekretærer og politiske rådgiveres aksjer kan registreres.
- Stortinget har vedtatt store endringer i regelverket for rapportering av aksjer til Stortingets register. Det innebærer blant annet at politikere må registrere antall aksjer og verdi på transaksjonstidspunktet. Presidentskapet jobber for at det på sikt skal lages et søkbart, digitalt register som skal oppdateres i sanntid.
- Sindre Finnes har lovet å slutte med aksjehandel. Han skal selge alle børsnoterte enkeltaksjer innen utgangen av 2024.
- Finnes' arbeidsgiver, Norsk Industri, strammet inn reglene for ansattes aksjehandel, slik at ansatte ikke kan handle enkeltaksjer eller verdipapirer i børsnoterte selskaper som er medlemmer av Norsk Industri. Finnes handlet aksjer i flere av Norsk Industris medlemsbedrifter. Han satset også penger på at medlemsbedrifter skulle falle i verdi på Børsen.
- Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) og NFD har nedsatt en arbeidsgruppe for å få på plass mer åpenhet om aksjeeierskap og et mer oppdatert aksjonærregister. Planlagt oppstart i januar 2024, og gruppen skal levere før sommeren.

Organisering av arbeidet

Arbeidet startet i juni, da fire sommervikarer begynte å undersøke politikernes aksjer. Etter saken om Borten Moes aksjer i Kongsberg Gruppen, koblet vi på flere faste reportere i E24. Antallet reportere som har jobbet med sakskomplekset ble justert løpende opp og ned utover høsten, etter behov.

Reportere og ledere fra alle redaksjonene i E24 har bidratt. Nær samtlige av de i underkant av 30 journalistene som jobber i E24 har bidratt.

Et felles team med reportere og utviklere fra E24 og VG jobbet sammen i rundt to uker med å gjennomgå de 3600 transaksjonene i Finnes første aksjeliste.

Vedlegg

Liste med lenker over alle publiserte saker:

Dato	Sak
21.07.23	Kjøpte våpenaksjer: – Jeg har brutt habilitetsregelverket
21.07.23	Borten Moe: – Ønsker å fortsette som statsråd
21.07.23	Flere partitopper: – Borten Moe bør trekke seg
21.07.23	Sp-topp om Borten Moes aksjekjøp i Kongsberg: - Svært uheldig
21.07.23	Økokrim vil undersøke Borten Moe-saken
21.07.23	Kontrollkomiteen åpner sak om Borten Moes aksjekjøp
21.07.23	Dette er Borten Moes aksjekjøp
21.07.23	Statsviter: – Det naturlige hadde vært å gå av
21.07.23	Ola Borten Moe innkaller til pressekonferanse klokken 17.15
21.07.23	Ola Borten Moe går av
21.07.23	Jonas Gahr Støre om Borten Moes avgang: – En beslutning jeg støtter
21.07.23	Borten Moe går av: – Fremstår som en alvorlig sak
21.07.23	Støre: Borten Moe ba om å få trekke seg
22.07.23	Ukene som felte Borten Moe
23.07.23	Stortingets aksjeregister: Skjulte summer og utdaterte lister
24.07.23	Må gi aksjeinfo bare to ganger i året: – Man kan lure på hva som er poenget
25.07.23	Politikernes aksjeregler: Åpner for kortsiktig handel uten å melde fra
25.07.23	Stortinget åpner kontrollsak mot regjeringen om habilitet
25.07.23	Statsministerens kontor: Vet ikke hvilke aksjer statsrådenes nærmeste medarbeidere eier
27.07.23	Rødt foreslår forbud mot aksjehandel for statsråder
28.07.23	Høyres fire aksjeforslag for politikere: – Strengere og mer gjennomsluktig

28.07.23	Støre har startet gjennomgang av aksjeregler
29.07.23	Ordfører og investor: – Flere politikere bør eie aksjer
30.07.23	E24 forklarer: Debatten om politikernes aksjer
02.08.23	Stortingspresidenten varsler gjennomgang etter aksje-sakene
12.08.23	Departementene hemmeligholder listene over hvilke ansatte som har tilgang til innsideinformasjon
17.08.23	Støre-regjeringen fjernet meldeplikt for aksjekjøp
21.08.23	Handlet aksjer som statsråd: – Jeg skulle sikkert meldt meg inhabil
21.08.23	Åpner etterforskning mot Ola Borten Moe
21.08.23	Støre om etterforskningen av Borten Moe: – Vi vil bidra
23.08.23	Vil stille flere kontrollspørsmål etter Hornes oljeaksjehandel
27.08.23	Dette avgjør om Borten Moe har gjort noe straffbart
28.08.23	Borten Moes advokat: – Ikke en innsidesak
28.08.23	Støre-regjeringen fjernet aksjeregulering: – Her må alle steiner snus
30.08.23	Økokrim om Huitfeldt: Ikke grunnlag for å vurdere spørsmål knyttet til innsidehandel
30.08.23	Støre-regjeringen skjerper inn og klargjør retningslinjer om aksjehandel
31.08.23	Investeringsdirektør om Flems aksjehandler: – Ikke noe som tyder på informasjonsfordel
31.08.23	Huitfeldt sto på innsidelisten til Statsministerens kontor
31.08.23	Kjøpte og solgte aksjer da Erna Solberg var statsminister

31.08.23	Rødt: – Nå har kontrollkomiteen fått enda en sak på sitt bord
01.09.23	Solberg til NRK: – Har aldri delt innsideinformasjon med Sindre
01.09.23	Ekspert om Huitfeldts ektefelles regnskap: – Misvisende og feil
01.09.23	Slik svarer Støre på kontrollkomiteens spørsmål
01.09.23	Forsvarsministeren: Nammo-saker ble ikke håndtert som innsidesaker
01.09.23	Jusprofessor: Etterforskning ville vært sløsing av offentlige midler
03.09.23	Huitfeldt fikk spørsmål om mannens aksjekjøp – dette fortalte hun ikke

04.09.23	Flems aksjehandler: Veddet på 11 aksjer utenom Investtech-porteføljen
05.09.23	NRK: Støre krever aksje-frys av alle i regjeringen
06.09.23	Investtech: Flem kjøpte Magseis-aksjer etter teknisk anbefaling
06.09.23	Økokrim: Kommer Huitfeldt-beslutning i morgen eller fredag
06.09.23	Handlet aksjer minst 22 ganger i Solbergs fire siste måneder som statsminister
07.09.23	Finnes om aksjehandel: – Det kan jeg ikke gjøre så lenge Erna er statsminister
07.09.23	Ernas ektemann: Advart mot aksjehandel i internt notat
07.09.23	Økokrim åpner ikke etterforskning i Huitfeldt-saken
07.09.23	Professor: – Økokrim legger til grunn at Huitfeldt snakker sant
08.09.23	Erna Solberg ber ektemannen offentliggjøre aksjehandler
12.09.23	Finnes handlet aksjer 72 ganger i samme selskap på litt over et år
12.09.23	Solberg om mannens aksjehandel: – Jeg var ikke klar over omfanget
13.09.23	Handlet Kongsberg Gruppen-aksjer 12 ganger på 11 dager

14.09.23	Erna Solberg innkalles til høring av kontrollkomiteen – må svare om ektemannens aksjekjøp
15.09.23	Solberg kaller inn til pressekonferanse om Finnes' aksjehandel
15.09.23	SMK hemmeligholder aksjedokumenter
15.09.23	Sindre Finnes gjorde over 3.600 handler mens Erna Solberg var statsminister
15.09.23	Kjøpte og solgte aksjer i 79 selskaper - her er listen
15.09.23	Kontrollkomiteens leder om aksjesaken: – En alvorlig sak
15.09.23	Økokrim vil vurdere etterforskning av Sindre Finnes' aksjekjøp
15.09.23	Sindre Finnes til E24 om aksjehandlene: – Jeg har ikke vært ærlig
15.09.23	E24-kommentator: – Setter Borten Moe og Huitfeldts ektefelle helt i skyggen
15.09.23	Slik skjulte Sindre Finnes aksjehandelen for kona
16.09.23	Dette har skjedd i saken om Sindre Finnes' aksjehandel
16.09.23	Høyres «rike onkler» støtter Solberg: – Beklagelig
17.09.23	Slik var Finnes' Hydro-handel i Solbergs regjeringstid

19.09.23	Norsk Industri skjerper reglene rundt ansattes aksjehandler etter Finnes-saken
19.09.23	Solberg fikk samme aksjespørsmål syv ganger uten å svare
19.09.23	Høyre publiserer tidslinje klokken 19.30
19.09.23	Slik ser Høyres aksje-tidslinje ut
19.09.23	Erna Solberg: – Burde konfrontert ham tidligere
19.09.23	Sindre Finnes fikk hjelp av toppadvokat med aksjeliste
19.09.23	Venstre-topp om Høyres tidslinje: – Utfordrende for troverdigheten og tilliten

19.09.23	Asheim: Utelukker ikke ekstern kvalitetssikring av aksjelisten
19.09.23	Finnes avviser at han har fått innsideinformasjon
20.09.23	Sindre Finnes' advokat ønsker Økokrim-etterforskning
20.09.23	Sindre Finnes tok pause fra aksjehandel i syv måneder
20.09.23	Finnes satset på kursfall hos Norsk Industri-bedrifter
20.09.23	Dette er «problem-sakene» for Solberg
21.09.23	Erna Solberg om aksjeskandalen: – Jeg har brutt en tillit
21.09.23	Les hele E24s intervju med Erna Solberg
21.09.23	Vil be Solberg svare skriftlig om aksjesaken
22.09.23	Næringsdepartementet om aksjekjøp i sanntid: – Jobber kontinuerlig med løsning
23.09.23	Her står slagene for Solberg
26.09.23	Dette sier Statsministerens kontor om hemmeligholdte aksjedokumenter
26.09.23	Kontrollkomiteen ber Solberg om skriftlig redegjørelse i aksjesaken
26.09.23	Solberg hyllet rederi i video – ektefellen eide aksjer for en halv million
27.09.23	Sindre Finnes eide aksjer for over 100.000 kroner i minst 45 selskaper
28.09.23	Stortingspresidenten varsler full gjennomgang av økonomireglene: Åpner for innsidelister
29.09.23	Høyre-nestleder: – Solberg har vært inhabil uansett
29.09.23	Finnes vil utlevere mer data om aksjehandler
29.09.23	Økokrim-sjefen om Solberg-saken: – Har tilstrekkelig informasjon

02.10.23	Sindre Finnes' aksjehandel: Dette er informasjonen Erna Solberg hevder hun overså
----------	---

02.10.23	SMK varslet om fare for inhabilitet knyttet til Hydro i 2013
03.10.23	Statsministerens kontor ansvarliggjør Solberg for aksjesaken
03.10.23	Høyres samarbeidspartier vil ikke snakke om Solberg
03.10.23	Dette er Solbergs svar til kontrollkomiteen
03.10.23	Erna Solberg kan ha vært inhabil i arbeidet med oljeskattepakken
05.10.23	Erna Solberg var inhabil: Advarte om børsfall for Norsk Hydro
06.10.23	Sindre Finnes har levert ny aksjeliste
06.10.23	Sindre Finnes nye aksjeliste: Tapte 266.000 kroner på risikable veddemål
06.10.23	Reagerer på ny aksjeliste: – Det fremstår bare suspekt
06.10.23	Finnes-advokat: Åpner for å gi ytterligere informasjon til Stortinget
07.10.23	Profitt på nær en million i selskapene SMK advarte mot
08.10.23	Nå er aksjehandlene søkbare
10.10.23	Kontrollkomiteen innkaller seks politikere til høring etter habilitetssakene
10.10.23	Erna Solberg får 15 nye spørsmål fra kontroll- og konstitusjonskomiteen
11.10.23	Dette er feil i Sindre Finnes' nye aksjeliste
12.10.23	Solberg vil ikke svare på om hun tok opp lobbyarbeidet med ektemannen
16.10.23	Slik handlet Sindre Finnes rundt «problemsakene» til Solberg
16.10.23	Endringer i regjeringen: Dette er de nye statsrådene
16.10.23	VPS i e-post etter aksjeskandalen: Ville ikke gi innsyn i aksjelister
17.10.23	Erna Solberg om aksjeavtale med ektemannen: – Skulle orientere om større endringer

17.10.23	Borten Moe vil ha tydeligere aksjeregler for politikere: – En blindsoner
22.10.23	Kun én av de nye statsrådene eier aksjer
28.10.23	Sivilombudet måtte beordre Statsministerens kontor å dele innsidelister
29.10.23	Slik skal Støre-regjeringen unngå habilitet-uføre igjen

31.10.23	Økokrim varsler etterforskning-avgjørelse i Solberg-saken
02.11.23	Økokrim-beslutning i Solberg-saken kommer fredag klokken 10
03.11.23	Økokrim vil ikke etterforske Erna Solberg og Sindre Finnes
03.11.23	Økokrim om Solberg-beslutning: – En teoretisk mulighet er ikke tilstrekkelig
03.11.23	Slik vurderer Økokrim Finnes' aksjehandler
03.11.23	Erna Solberg etter Økokrim-beslutning: – I dag har jeg fått fylt på krefter
03.11.23	Foreslår lovendringer: Flere må registrere verv og økonomiske interesser
03.11.23	Sindre Finnes' advokat: – En etterforskning ville neppe avdekket noe mer
04.11.23	Venstre ber egen saksordfører ikke ta hensyn til fremtidig samarbeid
05.11.23	Borten Moe med krass kritikk mot forvaltningen: – Ikke et oppgjør med noen
06.11.23	Dette er aksjesakene som skal opp i kontrollkomiteen
07.11.23	SE DIREKTE: Kontrollkomiteens høring om habilitet og aksjer
07.11.23	Solberg i kontrollhøring: – Kunne vært vanskelig å være statsminister
07.11.23	Frp-Hagen om borgerlig statsministerkandidat: – Sak alle partiene må drøfte
07.11.23	Borten Moe i høring: – Et ansvar som har fått en tydelig konsekvens
07.11.23	Huitfeldt om aksjesaken: – Dette var et minefelt

07.11.23	Solberg og Støre svarer om regelverk: – Viktig at vi ikke vanner ut ansvaret
11.11.23	Siv Jensen: – En del ting i de sakene som jeg rett og slett ikke forstår
12.11.23	Huitfeldt: – Du blir gitt valget om å si at du går på egen hånd, eller så går du
13.11.23	Høyres nestleder: – Sentralstyret mener Erna Solberg er et pluss for partiet
13.11.23	Solberg: – Jeg klamrer meg ikke til makten
21.11.23	Sindre Finnes: – Aksjehandel har vært en hobby for meg
26.11.23	Slik holdt Erna Solbergs nærmeste brev, dokumenter og mannens navn unna offentligheten
28.11.23	Jusprofessor om lovbruddene ved SMK: – Tydelig at ikke alt er framme ennå
28.11.23	Kontroll- og konstitusjonskomiteen utsetter konklusjonen i habilitetssaken
29.11.23	Kontrollkomiteen sender nye spørsmål i aksjesakene

30.11.23	Kontrollkomiteen med 13 nye spørsmål i to saker
01.12.23	Arkivverket vil skjerpe tilsyn etter avsløringer
07.12.23	Støre innrømmer feil ved SMK
12.12.23	Gir grønt lys til registrering av statssekretærer og politiske rådgiveres aksjer
15.12.23	Statsministerens kontor vil sladde at de har arkiver i huset
15.12.23	Stortingets presidentskap foreslår innstramminger i aksjereglene
19.12.23	Kontrollkomiteen vil ha svar om journalføring
22.12.23	Finnes handlet aksjer i selskapene: Solberg sto 14 ganger på innsidelister
22.12.23	Raser mot SMK: – Dette hemmelighetskremmeriet er vi møkka lei av
01.01.24	FD innrømmer slurv med innsideinformasjon: – Ikke bra i det hele tatt
12.02.24	Stortinget har vedtatt innstramminger i aksjereglene